

ENTREVISTA AL DR. MIQUEL COCA

"El repte al qual s'enfronten les universitats avui en dia, és la conjunció entre els estudis generalitzadors i els estudis especialitzats"

J. M. Mas

Miquel Coca Payeras, nascut a Palma (1952), encara que les seves arrels es troben

a Artà. Llicenciat en Dret per la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona (1975), amb Premi Extraordinari (núm. 1 de la seva promoció). Becari en el programa F.P.I. del Ministeri d'Educació i Ciència. Becari del Reial Col·legi d'Espanya a Bolònia (Itàlia) els anys 1978 i 1979. Doctor en Dret per la Universitat de Bolònia (1979) Professor Ajudant i Adjunt de Dret Civil a la Universitat de Barcelona (Facultats de Dret i Econòmiques) els anys 1980, 1981 i 1982. Es trasllada a la Universitat de les Illes Balears l'any 1983, on obté la Càtedra de Dret Civil l'any 1986. És autor de cinc monografies, dotze polígrafies i més de cinquanta articles a revistes especialitzades. La seva activitat docent i investigadora és avalada per la concessió, per part del MEC, de tots els possibles complements a ambdues activitats. Ha estat i és investigador principal en projectes finançats per la DGICYT. Ha estat Vicerector de Centres i Planificació i d'Ordenació Acadèmica de la UIB (1987-1990). A les passades eleccions va presentar la seva candidatura a Rector de la UIB.

- Sr. Coca, vostè va ser votat per quasi el 40% dels electors (sembla que entre els professors claustrals el percentatge fou superior al 40%). Quina lectura en fa del procés electoral i dels resultats de les eleccions? Els valora en clau positiva? Creu que les relacions de l'equip de govern de la UIB amb la resta de la comunitat universitària milloraran respecte a l'etapa anterior?

El procés electoral va patentitzar dues circumstàncies. D'un costat, l'aberrant sistema de la UIB que possibilita el fet que el rector, sense dimitir, convoqui eleccions i en tant que segueix essent la màxima autoritat, ell i els seus vicerectors (càrrecs de confiança) controlin un procés del qual són candidats. De l'altre, la manca d'interès de l'actual equip de debat sobre el present i el futur de la UIB. Malgrat que varen existir nombroses invitacions per part dels mitjans de comunicació i àdhuc d'institucions universitàries, el rector aspirant ve refusar sempre el debat i la campanya va haver de limitar-se a l'exposició del meu programa en actes públics a tots els centres de la UIB i en els mitjans de comunicació.

Pel que fa als resultats obtinguts per la nostra candidatura, són superiors als que havíem previst inicialment, però insatisfactoris. L'objectiu era guanyar,

l'única manera de poder dur a terme el projecte de recuperació, per part de la comunitat universitària, del timó del seu propi destí, substituint l'actual dirigisme paternalista.

Una vegada que l'actual equip s'hagi recuperat del sobresalt que la nostra candidatura els ha produït, no dubto que els modes d'actuació continuaran essent els mateixos. Els sistemes personalistes i acrítics no tenen capacitat d'adaptació a les noves situacions. Tal vegada, l'única novetat sigui la gran tensió que existeix entre els diferents membres de l'equip rectoral, que ja han començat a disputar-se la successió.

- Vostè va formar part de l'equip del reelegit Nadal Batle, a partir de quin moment i per què va rompre amb l'actual equip?

Vaig encarregar-me durant quatre anys de les relacions amb el Consell d'Universitats, al qual sempre hi assistia, i de l'Ordenació Acadèmica. Vaig dimitir quan s'acomplí el termini del meu compromís, amb Nadal Batle. Va esser després de la dimissió quan va començar el refredament. Sobretot, per part seva, perquè com a bons autoritaris, interpreten les dimissions com a desercions de la causa; i també per part meua, perquè vaig començar a adonar-me d'una sèrie

d'actuacions que s'havien produït a la meua època de

vicer-rector i que jo desconeixia absolutament. Em refereixo, per exemple, al tema del CIDA i el seu monopoli, de fet, amb el subministrament a la UIB de llibres i material informàtic. Jo, com molts d'altres, creïem ingènuaament que el CIDA era una institució de la UIB, i no, com ho és, una societat mercantil privada amb la qual sembla que existeix un pacte d'exclusivitat, sens que la comunitat universitària conegui els beneficis que obté la UIB ni els que obté la pròpia empresa.

- En el seu programa electoral apuntava com objectiu prioritari el de democratitzar la UIB. Ens pot explicar quins són els aspectes que més necessiten del nou tarannà més democràtic a la nostra universitat? Com hauria de canviar per democratitzar-se?

És molt senzill: cal invertir el plantejament actual que és el d'una estructura piramidal en la qual el Consell Executiu té el poder de prendre decisions i la resta d'òrgans es limiten a ratificar o executar. Es tractaria de restituir als òrgans de base (Departaments, Centres, Instituts) el poder de decisió en els seus àmbits i de fer de la Junta de Govern el veritable

òrgan de govern, deixant al Consell Executiu les funcions purament executives, com el seu propi nom indica.

- Sembla que l'actual política universitària està produint un desequilibri entre els estudis humanístics i les carreres tècniques, a favor d'aquestes. Els departaments d'Humanitats, Ciències Socials i Dret reclamen un espai més ample i més recursos humans i econòmics. Com es pot corregir aquesta tendència a favor d'una major convergència entre estudis tècnics i humanitats?

Segons la meua opinió la disjuntiva és falsa. El repte al qual s'enfronten les universitats, avui en dia, és la conjunció entre els estudis generalitzadors i els

qualificats per a l'execució d'una funció o activitat, sinó de proveir-los de la metodologia adequada a la branca estudiada, proveir-los d'estructures mentals que els permetin de desenvolupar una extensa multiplicitat de rols. Els segons, tenen un objecte més restringit, car l'objectiu és de formar especialistes; tenen un nítid matís de formació professional concreta, i solen consistir en diplomatures o enginyeries tècniques, com a infermeria, telemàtica o empresarials. Avui en dia, semblen esser més atractius per als estudiants, però una vegada que el mercat se'n satura, i ho estarà ben aviat, apareix el problema social de la difícil adaptació a les activitats que no siguin aquelles per a les quals se'ls va formar.

- Després de les eleccions s'ha constituït el Claustre 96, quins són els seus integrants i principals objectius?

"Claustre 96" és un col·lectiu obert, integrat per membres de la comunitat universitària i organitzats en diferents subcol·lectius (reforma d'estatuts, plans d'estudis,

estudis especialitzats. Els primers tendeixen a formar els alumnes en una gran branca del saber, com la Física, la Filosofia, les Matemàtiques o el Dret, i a través d'ells no es pretén de formar subjectes especialment

investigació, eleccions, professorat, pressupostos), que aspira a mantenir la virtualitat de les línies bàsiques que varen justificar la nostra candidatura, i rompre d'un mode definitiu l'estat d'indolència acrítica que ha ca-

racteritzat els darrers anys del campus. I sempre amb la mirada en totes les futures eleccions dintre la UIB.

- Parlem de competències. Quines novetats d'importància es poden esperar amb la Llei de Transferència de Competència en matèria d'Educació Superior?

Les novetats no cal esperar-les tant de la Llei com del desenvolupament que la CAIB li doni. És un fet polític important, perquè les línies bàsiques de futur de la UIB estaran en gran mesura a les nostres mans i no hi cabrà la lamentació tant freqüent que "de Madrid" no se'ns concedeix tal o qual estudi, o se'ns retalla tal o qual partida pressupostària. En resum, caldrà actuar amb una major seriositat i planificar, fet que a la nostra UIB mai no s'ha executat.

- De quina manera incideix i/o hauria d'incidir la UIB en el nostre país?

És molt simple: oferint-li un servei públic d'educació superior al nivell més elevat; transferint-li els resultats d'una investigació de qualitat; i restant al capdavant en la defensa de les llibertats dels seus ciutadans, del medi físic que li serveix de suport i del seu patrimoni cultural i històric.

- Creu que la UIB, tot i esser una universitat jove, està ja consolidada com a tal? Quins factors han contribuït a la seva bona posició en el rànquing d'universitats de l'Estat espanyol? Quines són les seves mancances?

No crec que sigui possible, en termes absoluts, parlar de la consolidació respecte d'una uni-

versitat amb menys de 20 anys de vida. No obstant això, també és cert que en aquest breu temps la UIB ha assolit un lloc destacat a la societat de les illes, sobretot a Mallorca. Això és atribuïble, en la meua opinió, tant a l'activitat duta a terme des del rectorat com a la tasca sacrificada, per les mancances, del personal docent i no docent. A més a més, cal no oblidar-nos que qualcun dels estudis que la integren, tenen un ressol de segles que els identifica i dóna prestigi, encara que la seva implantació a Mallorca sigui recent.

- Com veu el futur immediat de la UIB?

Amb gran preocupació, per diverses raons. En destacaré dues. En primer lloc, perquè és incomprendible que una universitat petita com la nostra tengui

unes cotes de massificació comparables a les universitats grans, amb grups de més de dos-cents alumnes, la qual cosa evidencia una política deficient de professorat i d'espai físic. En segon lloc, perquè els nous plans d'estudi, tal com s'estan aprovant, suposaran una important disminució en el nivell de formació dels alumnes. En aquest "modus operandi" subjau un greu parany, consistent a obrir l'ensenyament reglat de la universitat per a tothom, al preu de rebaixar els continguts formatius, i d'aquesta manera desplaçar cap als cursos de post-grau, per als quals s'han de pagar importants matrícules, tota una mena de continguts formatius que fins ara formaven part de l'ensenyament superior reglamentat □

Libreria Aloma

C/ de la VINYASSA, 23 B
Tel.: 46 11 50 - PALMA